

چرا عزاداری؟

مهدی عدالتیان

فهرست

عنوان

- پیشگفتار

- آثار و برکات مجلس عزاداری

(۱) زیباترین و باشکوه‌ترین کلاس حقیقت‌شناسی

(۲) زمینه‌سازی به منظور توبه و پاک شدن از زشتی‌های اخلاقی

(۳) تثبیت و تقویت ارزش‌ها و صفات مثبت

(۴) آشنایی با ممتازترین شخصیت‌ها و الگوهای ارزشمند عالم

(۵) نوعی دفاع از حق و مبارزه با ظالمان و ستمگران

(۶) اقتدا به پیامبر (صلی‌الله‌علیه و آله) و دیگر معصومین (علیه‌السلام) و

اطاعت از ایشان

(۷) محبوب شدن نزد خدا

(۸) اظهار دوستی و پیوند با معصومین (علیه‌السلام)

(۹) جلب رضایت و دعای معصومین (علیه‌السلام)

۱۰) حق‌شناسی و تشکر از زحمات امام حسین (علیه‌السلام) و یاران آن

حضرت

۱۱) پروردگان نهال عشق حسینی در دل و بهره‌مندی از ثمرات آن

۱۲) بخشوده شدن گناهان

۱۳) پاکی و صفای باطن در دنیا و آخرت

۱۴) نشانه‌ی ایمان

۱۵) پاداش فراوان

۱۶) برآورده شدن حاجت‌ها

۱۷) دفع بلاها

۱۸) توجه و محبت ویژه‌ی امام حسین (علیه‌السلام)

۱۹) مرگ راحت

۲۰) رهایی از سختی‌های قیامت

۲۱) شفاعت پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله) و امام حسین (علیه‌السلام) و ورود

به بهشت

۲۲) همنشینی با اهل بیت (علیه‌السلام) در قیامت

۲۳) حفظ مکتب

- مجلس عزاداری چگونه مجلسی است؟

- پاسخ به چند سؤال

- سخن آخر

- پی‌نوشت‌ها

پیشگفتار

می پرسند چرا عزاداری کنیم؟ فلسفه‌ی تشکیل هیئت‌ها و مجالس روضه و سینه‌زنی چیست؟ هدف از اشک و آه و گریه چه می‌تواند باشد؟ می‌دانیم این مجالس روضه‌خوانی و عزاداری از صدها سال قبل در میان شیعیان مرسوم بوده و جمعی با تشکیل مجالس، نوحه‌خوانی، سینه‌زنی، سخنرانی، پذیرایی و خدمت به عزاداران و... هریک به شکلی عرض ارادت به امام حسین (علیه‌السلام) داشته‌اند و دارند و ما نیز بسته به موقعیت، در این مجالس شرکت کرده‌ایم؛ اما می‌خواهیم درباره‌ی چیستی و چگونگی این گونه مجالس بیشتر بدانیم تا آگاهانه و با اشتیاق بیشتر در این مجالس قدم بگذاریم و اگر بتوانیم، ما نیز در برپایی این محافل شریک باشیم. همچنین می‌خواهیم بدانیم به تن کردن لباس مشکی چه مفهومی دارد و آیا این کار مکروه نیست؟ برای اولین بار چه کسانی و با چه هدفی به این کار اقدام کردند. آیا اهل سنت هم برای امام حسین (علیه‌السلام) عزاداری می‌کنند؟ و بالاخره، اگر بعضی با شعرهای نامناسب و شیوه‌های نامشروع، خودسرانه عزاداری می‌کنند تکلیف ما در مقابل آنان چیست؟

می‌گوییم: آری، حق با شماست؛ آگاهی به انسان انگیزه و نیرو می‌دهد و از آن مهم‌تر سبب ادامه‌ی کار نیک و رهان‌کردن آن می‌شود. چه بسیار کسانی که کاری را با ذوق و شوق آغاز کرده‌اند اما پس از مدتی به دلیل آگاه نبودن به هدف خود، آن را رها کرده‌اند یا با شنیدن یک انتقاد و اعتراض کوچک از عمل خود پشیمان و از ادامه‌ی آن منصرف شده‌اند.

بی‌جهت نیست که پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه و آله) فرمودند: «هرگاه خواستی کاری انجام دهی آن را با آگاهی و خردمندی انجام بده و بپرهیز از این که کاری را بدون دقت و آگاهی انجام دهی؛ زیرا خداوند بزرگ می‌فرماید: «مباشید همانند آن زنی که رشته تاپیده خود را از هم گسست.» (۱) و نیز امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) به کمیل فرمودند: «یا کمیل ما من حركة إلا و انت محتاج فیها الی معرفة» «کمیل، هیچ حرکتی نیست که در آن نیاز به شناخت و آگاهی نداشته باشی.» (۲)

از این رو بر آن شدم که صورت مختصر و مفید برخی آثار تشکیل مجالس عزاداری و روضه‌خوانی را جمع‌آوری و به شیفتگان آگاهی و فهم‌درست، هدیه کنم و سپس به بیان تعریف مجلس عزاداری بپردازم تا برخی اشتباهات و افراط و تفریط‌ها به نام دین و توصیه‌های دینی مشروع و مقبول جلوه داده نشود و روشن باشد که شیعیان راستین از هر مجلس و هر شیوه‌ی برگزاری مراسم عزاداری دفاع نمی‌کنند.

بخش اول:

آثار و برکات مجالس عزاداری

زیباترین و باشکوه‌ترین کلاس حقیقت‌شناسی

دقت کرده‌اید که در اول محرم مانند روز اول مهر (روز بازگشایی مدارس که چه بسا روز اول محرم بسیار عظیم‌تر از آن است)، جلساتی در همه‌ی شهرها و روستاها و اقصی نقاط جهان برای اقشار مختلف، پیر و جوان، مرد و زن، باسواد و بی‌سواد و نیز در ساعت‌های مختلف- از صبح خیلی زود گرفته تا بعد از ظهر و شب و آخر شب- آغاز به فعالیت می‌کنند؟

در این جلسات سخنرانان - که همان آموزگاران کلاس هستند- معارف مختلف مانند تفسیر قرآن، شرح نهج البلاغه، تاریخ اسلام، آداب معاشرت، احکام شرعی، روابط همسران، ارتباط والدین و فرزندان و... را در سطح‌های مختلف و بسته به نوع مخاطب مطرح می‌کنند.

به راستی کدام کلاس و چه نوع درسی را می‌شناسید که در این سطح عظیم و با این تنوع دانش‌پژوهان و زمان‌های برگزاری مطرح باشد؟ آری؛ من و شما بسیاری از حرف‌های خوب و رفتارهای شایسته و ارزش‌های انسانی و دینی را از همین مجالس و پای همین منبرها آموخته‌ایم. همه، افرادی را سراغ داریم که سواد خواندن و نوشتن هم ندارند؛ اما خیلی از مسائل ارزشمند را می‌دانند و وقتی علت آن را جویا می‌شویم، سرچشمه را در همین مجالس مذهبی و جلسات عزاداری می‌یابیم. بسیاری از تحصیل‌کردگان نیز اطلاعات دینی و قرآنی خود را حاصل شرکت در این محافل می‌دانند. بله؛ وقتی کسی توجه می‌کند که این جلسات

مذهبی و برنامه‌های عزاداری در حقیقت کلاس درس است، دیگر نمی‌گویید این همه جلسه برای چیست و چرا به عناوین مختلف جلسه‌ی عزاداری برگزار می‌شود؛ زیرا: کلاس درس هر چه بیشتر، بهتر؛ و آگاهی و معرفت هر چه افزون‌تر، بهتر.